

Antonii Szwed (UP)

Tytuł: *Søren Kierkegaard o melancholii jako ukrytej rozpacz*

Abstrakt

Temat melancholii był jednym z tych tematów, któremu duński egzystencjalista Søren Kierkegaard poświęcał wiele uwagi w ciągu bez mała całego swojego pisarskiego okresu. Pojęcie melancholii (*Tungsind*) znajdujemy już w pierwszym dziele pseudonimowym *Albo-albo*, w *Pojęciu lęku*, a także w licznych zapiskach jego *Dzienników*, nawet w niektórych *Mowach budujących*. Dla Kierkegarda melancholia nie jest tylko rodzajem smutku, przygnębienia czy depresji, które nawiedzają ludzi w różnych okresach życia i w różnych sytuacjach, lecz jest formą ukrytej rozpacz, która ma u Kierkegarda dobrze określony egzystencjalny sens. Duński filozof nie tylko opisuje to zjawisko z wielu stron, ale także pokazuje jej źródła i co więcej, wskazuje na egzystencjalne możliwości jej pokonania. Melancholia nie jest tylko zjawiskiem psychicznym, ma swój głęboki duchowy sens, który od dawna jest rozpoznawany jako acedia.

Słowa kluczowe: Melancholia, rozpacz, lęk, smutek.

Nota o autorze (w tym: stopień naukowy, afiliacja, dane kontaktowe)

Antoni Szwed – dr hab. filozofii, profesor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, badacz filozofii Sorena Kierkegarda i tłumacz jego dzieł z języka duńskiego (m.in. *Pojęcie lęku*, *Wprawki do chrześcijaństwa*, *Czyny miłości*, *Dziennik NB 31 – NB 36*). Od lat zajmuje się problematyką granic ludzkiego poznania oraz złożonych relacji rozum-wiara, rozważanych na gruncie ontologii i filozoficznej teologii. W ostatnich latach bada również związki między filozofią a religią w myśli XVII-wiecznej Anglii. Opublikował m. in. *Między wolnością a prawdą egzystencji. Studium myśli S. Kierkegarda*, *Rozum wobec chrześcijańskiego Objawienia. Kant, Hegel, Kierkegaard*, oraz *Fideizm Kalwina i bunt angielskich racjonalistów*.